

การติดตามผลการรักษา

ภายหลังการรักษาครบตามแผนการรักษาผู้ป่วย ควรติดตามผลการรักษากับแพทย์อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนถึงเกิดอาการผิดปกติ เช่น มีไข้ ปวดแผลมาก ให้รีบมาพบแพทย์ก่อนนัดหมาย

“โรคมะเร็งลำไส้ใหญ่และทวารหนัก ถ้าพบเร็วรักษาให้หายขาดได้”

ผู้ที่อยู่ในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ หรือ “บัตรทอง” สามารถตรวจคัดกรองและยืนยัน มะเร็งลำไส้ใหญ่ได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

การตรวจคัดกรองโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่และทวารหนัก มีหลายวิธี คือ

1. ตรวจอุจจาระหาภาวะเลือดออกที่มองไม่เห็นด้วยตาเปล่าทุกปี
2. การส่องกล้องลำไส้ใหญ่ทุก 5 ถึง 10 ปี
3. การตรวจสวนแป้งลำไส้ใหญ่ทุก 5 ปี
4. การตรวจเอ็กซเรย์คอมพิวเตอร์ ทุก 5 ปี

เอกสารอ้างอิง

1. Reference:International Agency or /reseach On /cancer,World Cancer Report.,lyon/london, February 2014. Available from:<http://www.med.unsw.edu.u.com>
2. จุฬารพร ประสงค์. การพยาบาลผู้ป่วยที่มีลำไส้และรูเปิดทางหน้าท้อง: ประสบการณ์จากผู้เชี่ยวชาญ. พิมพ์ครั้งที่1.กรุงเทพฯ:พี.เอ.สียิ่ง จำกัด,2558

“โรคมะเร็งลำไส้ใหญ่และทวารหนัก ถ้าพบเร็วรักษาให้หายขาดได้”

แผ่นพับ
สุขภาพ
ออนไลน์

จัดทำโดย

- พว. ปรีศนา กันยะมารัก
  - พว. ศิริขวัญ เทพคำปลิว
- พยาบาลออสโตมีและแผล ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช

ที่ปรึกษา

- พว. จุฬารพร ประสงค์
พยาบาลผู้ชำนาญการพิเศษและปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง
- พว. กาญจนา รุ่งแสงจันทร์
พยาบาลผู้ชำนาญการพิเศษ
- พว. ยุวัฒน์ ม่วงเงิน
หัวหน้าพยาบาลหน่วยพยาบาลต้านป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพ

สนับสนุนการพิมพ์โดย

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

ตรวจสอบเนื้อหาครั้งสุดท้าย ปี พ.ศ. 2561

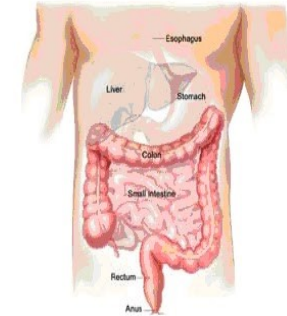
รหัสหน่วยงาน NS 12210056164

สงวนลิขสิทธิ์โดย พรบ.การพิมพ์ 2537

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

โรคมะเร็งลำไส้ใหญ่ และทวารหนัก

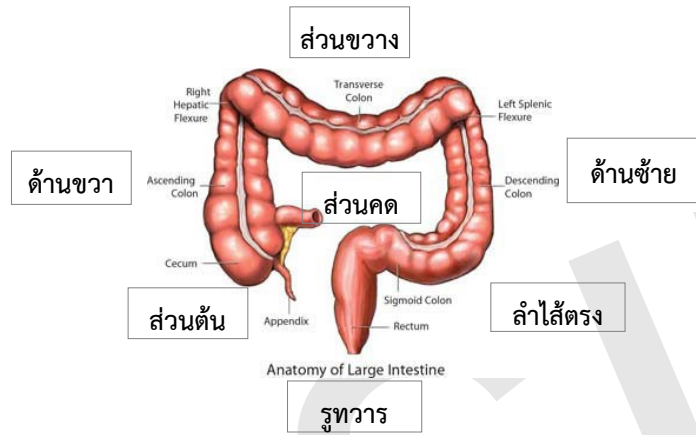
คลินิกออสโตมีและแผล

ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช

SIPI NS1054161

จากสถิติองค์การอนามัยโลกพบว่า **โรคมะเร็งลำไส้ใหญ่และทวารหนัก** เป็นสาเหตุการตายอันดับ 3 ของโรคมะเร็งทั้งหมดในประเทศไทย โรคมะเร็งลำไส้ใหญ่และทวารหนักเป็นสาเหตุการตายอันดับ 1 ในโรคมะเร็งของระบบทางเดินอาหาร พบได้ในทุกช่วงอายุ แต่อัตราเสี่ยงของการเกิดโรคมะเร็งสูงขึ้นในผู้สูงอายุ

ลำไส้ใหญ่เป็นอวัยวะส่วนหนึ่งในระบบทางเดินอาหารมีหน้าที่หลักคือ ดูดน้ำกลับสู่ร่างกาย กักเก็บและขับถ่ายกากอาหารที่ผ่านการย่อยแล้วออกจากร่างกาย แบ่งออกเป็น ลำไส้ใหญ่ส่วนต้น ลำไส้ใหญ่ด้านขวา ลำไส้ใหญ่ส่วนขวาง ลำไส้ใหญ่ด้านซ้าย ลำไส้ใหญ่ส่วนคด ลำไส้ตรง และรูทวาร

รูปที่ 1. ลักษณะของลำไส้ใหญ่

<https://www.clipmass.com/story/27320>

สืบค้นเมื่อวันที่ 11/4/2561

สาเหตุ ยังไม่ทราบอย่างชัดเจน แต่จะเกิดร่วมกับปัจจัยดังต่อไปนี้

1. พบมากในผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปี
2. ประวัติบุคคลในครอบครัวเป็นโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่และทวารหนัก
3. รับประทานอาหารที่มีไขมันสูงและกากใยน้อย
4. มีประวัติลำไส้อักเสบเรื้อรังโดยเฉพาะผู้ที่เป็นนานเกิน 7 ปีหรือเคยตรวจพบมีติ่งเนื้อในลำไส้หลายก้อน
5. สูบบุหรี่ ดื่มแอลกอฮอล์ ชาดอกอกำลังกาย

อาการและอาการแสดง ในระยะแรกไม่มีอาการแสดง จนกว่าเนื้องอกจะมีขนาดค่อนข้างใหญ่จึงจะมีอาการแสดง และอาการที่พบได้บ่อยได้แก่

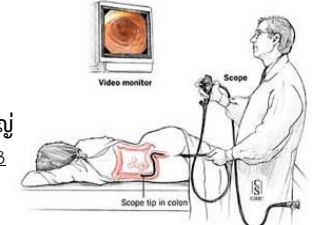
1. อุจจาระเหลวกับอุจจาระแข็งสลับกันบางครั้งเหมือนถ่ายไม่หมด
2. อุจจาระเลือดปน
3. อุจจาระลำเล็กกว่าปกติ
4. ท้องอืดแน่นท้องตลอดเวลา
5. น้ำหนักลด
6. อาเจียน
7. คลำได้ก้อนบริเวณท้อง

การตรวจเพื่อวินิจฉัย

เมื่อแพทย์ทราบอาการของผู้ป่วยและสงสัยว่าจะเป็นมะเร็งลำไส้ใหญ่และทวารหนัก แพทย์จะซักประวัติครอบครัว ประวัติส่วนตัว ตรวจร่างกายทั่วไป และการตรวจพิเศษเพิ่มเติม ดังนี้

1. **การตรวจทางทวารหนักด้วยนิ้ว** แพทย์จะใช้นิ้วสอดเข้าไปทางทวารหนัก เพื่อตรวจคลำดูว่า มีความผิดปกติหรือไม่ สามารถตรวจได้เฉพาะ บริเวณทวารหนักและลำไส้ตรง ซึ่งเป็นส่วนปลายของลำไส้ใหญ่เท่านั้น
2. **ตรวจอุจจาระ** เพื่อหาภาวะเลือดออกเนื่องจากอาจมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า

3. **การส่องกล้อง** มีทั้งส่องดูลำไส้ใหญ่ส่วนปลายและส่องดูลำไส้ใหญ่ทั้งหมด

การส่องกล้องลำไส้ใหญ่ (Colonoscopy)

รูปที่ 2. การส่องกล้องลำไส้ใหญ่

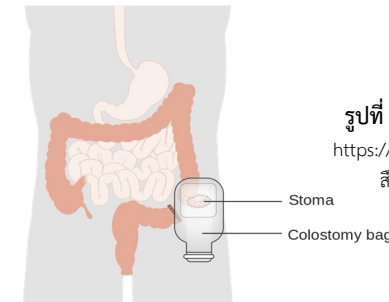
<https://www.kroobannok.com/2363>

สืบค้นเมื่อวันที่ 15/2/2561

4. **การสวนสารทึบรังสี** เข้าไปในลำไส้ใหญ่แล้วถ่ายรูปเอ็กซเรย์เพื่อหาความผิดปกติ
5. **การตัดชิ้นเนื้อส่งตรวจ**

การรักษา มีหลายรูปแบบดังนี้

1. **การผ่าตัด** เป็นการรักษาลักษณะของมะเร็งลำไส้ใหญ่โดยการตัดเอาลำไส้ส่วนที่เป็นโรคและต่อมน้ำเหลืองออกไป การผ่าตัดอาจมีความจำเป็นต้องเอาปลายของลำไส้ที่เหลืออยู่มาเปิดออกทางหน้าท้อง เพื่อเป็นทางระบายของอุจจาระ ดังรูปที่ 3

รูปที่ 3. ลำไส้เปิดทางหน้าท้อง

<https://pantip.com/topic/36760427>

สืบค้นเมื่อวันที่ 15/2/2561

2. **รังสีรักษา** เป็นการรักษาร่วมกับการผ่าตัด อาจได้รับการฉายรังสีก่อนหรือหลังผ่าตัด
3. **ยาเคมีบำบัด** เป็นการรักษาร่วมกับการผ่าตัด อาจได้รับยาเคมีบำบัดก่อนหรือหลังผ่าตัด